

Piratismi Suomessa

Niina Ruottinen

Opinnäytetyö

Johdon assistenttityö ja kielet ko.

2014

Tekijä tai tekijät Niina Ruottinen	Ryhmätunnus tai aloitusvuosi ASSI09K
Raportin nimi Piratismi Suomessa	Sivu- ja liitesivumäärä 23
Opettajat tai ohjaajat Sampo Mielityinen	
<p>Tänä päivänä Internet mahdollistaa enenevässä määrin piratismiin harjoittamisen. Tähän vaikuttavat ihmisten asenteet sekä mahdollinen tietämättömyys lainsäädännöstä eli siitä, mikä on lain puitteissa sallittua. Osa Internetin käyttäjistä voi rikkoa tekijänoikeuksia tietämättään esimerkiksi katsomalla suoratoistona materiaalia, joka on laitettu internetiin laittomasti.</p> <p>Työn tarkoitus on valottaa tekijänoikeuksia loukkaavan piratismiin tilaa Suomessa. Työssä käydään läpi Suomen lainsäädäntöä, kansainvälisiä lakiehdotuksia, piratismiin mahdollistavia keinoja, piratismiin ehkäisyä ja näiden kaikkien vaikutusta tämän hetkiin tilanteeseen Suomessa.</p> <p>Tutkimuksessa saatiin selville, että nykyinen lainsäädäntö on riittämätöntä ja eikä pysy ajan tasalla, sillä tekniikka muuttuu nopeassa tahdissa. Piraatit ja piratismi tuntuvat olevan aina yhden askeleen edellä lainsäädäntöä. Viranomaisten tulisi siis etsiä uusia keinoja piratismiin ehkäisyyn. Esimerkiksi elokuvien ja musiikin jakeluun tähtäävien laillisten palveluiden tehostaminen ja lisääminen vähentäisi piratismia.</p> <p>Tutkimus on tehty syksyn 2013 ja kevään 2014 aikana, ja tiedot perustuvat silloin voimassa olleeseen lainsäädäntöön. Tällä hetkellä on kehitteillä useita kansainvälisiä lakiehdotuksia, jotka mahdollisesti tulevat käytäntöön myös Suomessa.</p>	
Asiasanat Tekijänoikeus, Piratismi, Piraatti, Vertaisverkko	

Degree Programme in Modern Languages and Business Studies for Management Assistants

<p>Authors Niina Ruottinen</p>	<p>Group or year of entry ASSI09K</p>
<p>The title of thesis Piratism in Finland</p>	<p>Number of report pages and attachment pages 23</p>
<p>Advisor(s) Sampo Mielityinen</p>	
<p>Today the Internet makes pirating very easy. People's attitudes and not knowing the law both have a big effect on this. Some Internet users might break the law without knowing it, for example by streaming videos or TV shows that are on the Internet illegally.</p> <p>The purpose of the thesis is to clarify the current situation in Finland. It studies Finnish copyright law, international law proposals, the prevention of pirating and the specific technology that enables pirating.</p> <p>This study finds that laws in this area are ineffective and quickly become outdated, because technology develops at such a fast pace. Pirates and pirating seem to always be one step ahead of the law. Authorities should try to find new ways to prevent pirating, for example by offering more legal and high-performance services.</p> <p>The study was carried out from autumn 2013 to spring 2014; all the information used is based on current laws. At the moment there are several new international law proposals which might be implemented in the future.</p>	
<p>Key words Copyright, Piratism, Pirate, P2P (Peer-to-Peer)</p>	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Tutkimuksen tavoite	1
1.2	Lähdeaineisto	1
1.3	Käsitteet.....	2
2	Tekijänoikeudet	3
2.1	Mitä tekijänoikeus on?	3
2.2	Teos.....	3
2.3	Tekijänoikeuden sisältö	3
2.4	Teoksen levittäminen ja kopiointi.....	4
2.5	Tekijänoikeuksien loukkauksen seuraamukset	5
2.6	Kansainväliset sopimukset	6
3	Piratismi.....	7
3.1	Tekniikat.....	7
3.1.1	VPN-palvelimet	7
3.1.2	TOR-verkko	9
3.1.3	BitTorrent-tekniikka.....	9
3.2	Esimerkkitapauksia tekijänoikeusrikkomuksista	10
3.2.1	Piratebay	10
3.2.2	Finreactor	11
3.2.3	Chisugate	12
3.3	Yleisön suhtautuminen ja yleisyys.....	13
3.3.1	Piratistitutkimus 2012	13
3.3.2	Piratistimin tuomat menetykset, tutkimus 2010	14
3.3.3	Piraattipuolue	14
3.4	Ehdotuksia ehkäisyksi.....	15
3.4.1	Tilanne Suomessa	16
3.4.2	Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry (TTVK)	17
4	Lakiehdotukset	18
4.1	SOPA	18
4.2	ACTA.....	18

4.3	DEA.....	19
4.4	The Copyright Alert System	20
5	Pohdinta	21
	Lähteet.....	24

1 Johdanto

Valitsin opinnäytetyöni aiheeksi Internet-piratismiin Suomessa. Tutkimuksessa käsitte-
len tekijänoikeuslakia sekä tekniikoita jotka mahdollistavat piratismiin. Aihe on erittäin
ajankohtainen jo siksi, että teknologia kehittyy nopeassa tahdissa ja lainsäädännön py-
syminen ajantasaisena on haastavaa. Mediassa on ollut paljon uutisia siitä, kuinka yrite-
tään keksiä uusia tapoja toimia. Osa ehdotuksista on ollut kehityskelpoisia, osa kom-
menteista taas antaa kuvan, että asioista ei tiedetä riittävästi.

1.1 Tutkimuksen tavoite

Tutkimuksessani haluan käsitellä ja selventää niitä asioita, jotka eivät ole selviä tai ovat
monimutkaisia ymmärtää. Yksi olennainen kysymys on, voidaanko piratismia enää es-
tää. Tutkimalla muiden maiden lainsäädäntöä ja käytäntöjä saadaan tietoa myös siitä
mitä voitaisiin tehdä Suomessa toisin tai paremmin. Opinnäytetyössä käsitellään mene-
telmiä joilla ihmiset voivat kiertää estoja ja keinoja, joilla tekijänoikeuden alaista materi-
aalia voi hankkia laittomasti. Tekniikka piratismiin takana on olennainen osa tutkimus-
tani, sillä ilman niiden ymmärrystä on vaikea ymmärtää sitä miksi nykyisellään on vaikea
estää esimerkiksi pääsy julkisuudessakin olleeseen PirateBay-sivustolle.

1.2 Lähdeaineisto

Tärkeimpiä lähdeaineistojani on ollut Suomen tekijänoikeuslainsäädäntö, kansainväliset
lakiehdotukset ja useat Internet-sivustot ja uutiset. Lähteet ovat pääosin sähköisessä
muodossa ja osa lähteistä on ollut epävirallisia Internet-sivustoja. Piratismiin tekniikkaa
käsitellessäni olen käyttänyt sivustoja lähteenä jotka tarjoavat kyseisiä palveluita.

1.3 Käsitteet

Keskeisimmät käsitteet työssäni ovat piratismi ja vertaisverkko. Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus Ry. kuvaa piratismia seuraavasti: ” Piratismi on usein ammattimaista, ilman oikeudenhaltijoiden lupaa tapahtuvaa tallenteiden valmistamista ja levittämistä yleisölle.”. Tällä tarkoitetaan useimmiten tietoverkossa tapahtuvaa luvaton tiedostojen jakoa. (TTVK 2014.)

Vertaisverkko on joukko tietokoneita, jotka ovat yhdistetty toisiinsa tietokoneelle ladattavan ohjelman avulla. Tällä hetkellä yksi suosituimmista vertaisverkko-ohjelmista on BitTorrent. Vertaisverkossa liikkuu myös laillisesti tekijänoikeuksista vapaata materiaalia (Helsingin Sanomat 2006.)

2 Tekijänoikeudet

2.1 Mitä tekijänoikeus on?

Tekijällä on oikeus määrätä teoksensa käytöstä ja tämä perustuu tekijänoikeuslakiin. Teoksiksi lukeutuvat valokuvat, musiikkikappaleet, elokuvat ja tietokoneohjelmat. Tekijänoikeuslaki määrittää 2 §: ssä:

...yksinomaisen oikeuden määrätä teoksesta valmistamalla siitä kappaleita ja saattamalla se yleisön saataviin, muuttamattomana tai muutettuna, käännöksenä tai muunnelmana, toisessa kirjallisuus- tai taidelajissa taikka toista tekotapaa käyttäen

Tämä muodostaa tekijän taloudelliset oikeudet. (Korpela 2013, 2.)

Suomen lain mukaan tekijänoikeus syntyy aina tekijälle, joka tekee teoksen. Se voidaan myös siirtää esimerkiksi työnantajalle työsuhteen perusteella. Sopimuksella se voidaan luovuttaa tai se voi siirtyä perillisille. Tekijänoikeuden haltija voi siis olla jokin muu kuin teoksen tekijä. (Korpela 2013, 2.)

Teoksen kopioiminen ja levitys on sallittua vain jos siihen on saatu lupa tekijänoikeuden haltijalta, jos se on saatu organisaatiolta jolla on oikeus myöntää lupa, tai asiaan soveltuu jokin poikkeussäännös esimerkiksi oikeus kopioida yksityiseen käyttöön tai tekijänoikeus on vanhentunut. (Korpela 2013, 2-3.)

2.2 Teos

Tekijänoikeuslain 1 §:ssa (446/1995) teos voi olla ”kirjallinen tai suullinen esitys, sävellys- tai näyttämöteos, elokuvateos, valokuvateos tai muu kuvataiteen teos, rakennustaitteen, taidekäsityön tai taideteollisuuden tuote taikka ilmetköönpä se muulla tavalla.” Kirjallisena teoksena pidetään myös tietokoneohjelmaa.

2.3 Tekijänoikeuden sisältö

Tekijänoikeuteen liittyy taloudellisia ja moraalisia oikeuksia. Näiden oikeuksien perusteella tekijä voi sopia teoksensa käytöstä ja korvauksesta.

Moraalisiin oikeuksiin (3 §) kuuluu se, että tekijä on ilmoitettava teosta esitettäessä tai, että teosta ei saa muuttaa niin, että se loukkaa teoksen arvoa tai omalaatuisuutta. Vaikka Korpelan mukaan moraalisia oikeuksia pidetään vastakohtana taloudellisille oikeuksille, voi moraalisella oikeudella olla myös vaikutus esimerkiksi freelance toimittajan ansio- mahdollisuuksiin sillä että hänen nimensä tulee teoksen yhteydessä esiin, sekä että teoksia ei käytetä sopimattomassa yhteydessä. (Korpela 2013, 3.)

Moraaliset oikeudet ovat tulkinnanvaraisia josta Korpela nostaa esimerkkinä sävellysten käyttämisen puhelimen soittoääninä. Lausunnossa (2001:21) todettiin, että

Tekijänoikeusneuvosto katsoo, että mahdolliset moraalisten oikeuksien loukkaustapaukset tulee aina arvioida tapauskohtaisesti. Arvioinnin mittapuuna tulee käyttää objektiivista mittapuuta huomioon ottaen myös tekijän subjektiivinen näkemys asiasta.

Kustannusalalla on ajattelumalli, että kustantajalla olisi oikeus muuttaa ja korjata teosta, vaikka periaatteessa tarvitaan lupa tekijältä kaikkeen teoksen muuttamiseen. Jos oikeuden arvioitavaksi tulisi mainitun tyyppinen asia, olisi todennäköistä, että oikeus katsoisi muutosoikeuden olevan olemassa yleisen käytännön perusteella. (Korpela 2013, 3.)

Taloudelliset oikeudet pitävät sisällään sen, että tekijällä on yksinoikeus valmistaa kappaleita ja ansaita teoksellaan. Yleisempi käytäntö on, että tekijä luovuttaa teoksen kustantajalle, ja näin osittain luovuttaa oikeutensa teokseen. (Korpela 2013, 2.)

Tekijänoikeuslaissa 446/1995 teoskappaleen valmistamisena pidetään sen valmistamista kokonaan tai osittain, suoraan tai välillisesti, millä keinolla ja missä muodossa tahansa. Kappaleen valmistamisen oikeus kattaa niin painamisen kuin tallentamisen tietokoneen kovalevyille.

2.4 Teoksen levittäminen ja kopiointi

Keinot joilla teos saatetaan yleisön saataville tekijänoikeuslain (404/1961) mukaan, on kun se jaetaan johtimitse tai johtimitta niin, että henkilöllä on mahdollisuus saada teos haltuunsa itse valitsemastaan paikasta ja ajasta huolimatta. Tähän luetaan myös teoksen

tarjoaminen myytäväksi, vuokrattavaksi tai lainattavaksi. Julkisesti esittäminen yleisölle teknisiä apuvälineitä käyttäen tai ilman, sekä julkisesti esittäminen tai välittäminen ansiotoimessa suurelle suljetulle ryhmälle, on teoksen saattamista yleisön saataville.

Tekijänoikeuslain 12 §:ssä sanotaan, että jokainen saa tehdä itselleen yksityiseen käyttöön muutaman kopion julkistetusta teoksesta. Tätä kopiota ei ole lupa käyttää muussa tarkoituksessa. Tässä pykälässä kuitenkin ei oteta huomioon tietokoneohjelmien kopiaamista omaan käyttöön. Tietokoneohjelmien kopioinnista sanotaan pykälässä 25j, että laillisesti hankitusta ohjelmasta on oikeus tehdä itselleen varmuuskopio vain jos se on tarpeen ohjelman käytön kannalta.

Teoksen kappaleiden levittämisestä on määrätty seuraavasti 19 §:ssä (446/1995). Kappaleita saa levittää kun se on tekijän luvalla ensin myyty tai muuten luovutettu Euroopan talousalueella. Teoksen tekijällä on oikeus korvaukseen teoksen kappaleiden lainaamisesta yleisölle. Korvausta voidaan vaatia vain viimeisen 3 vuoden ajalta. Pois lukien jos teos on lainattu tutkimus tai opetuskäyttöä tukevassa kirjastosta. Teoksen tekijällä on oikeus myös itse tietyin rajoituksin levittää tai luovuttaa teosta eteenpäin.

2.5 Tekijänoikeuksien loukkauksen seuraamukset

Tekijänoikeusloukkaus on useimmissa tapauksissa teoksen luvaton valmistaminen ja teoksen saattaminen muiden saataville tai piraattituotteiden maahantuominen. Tekijänoikeusrikkomukseen syyllistyy jos tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta valmistaa teoksesta kappaleen tai saattaa sen yleisön saataviin. (OKM 2014.)

”Tekijänoikeuden rikkomisen seuraamuksista on säädetty tekijänoikeuslain 7. luvussa sekä rikoslain 49. luvun 1 §:ssä.” (Korpela 2013, 75). Rikosnimikkeet ovat tekijänoikeusrikkomus tai tekijänoikeusrikos. Tekijänoikeusloukkauksen rangaistavuus määräytyy teon mukaan. Tekijänoikeusrikos tarkoittaa sitä, että teko on ollut tahallinen ja se on tehty ansiotarkoituksessa, sekä se aiheuttaa suurta haittaa tekijänoikeudenhaltijalle. Seuraamus voi olla sakkoa tai ankarimmillaan 2 vuotta vankeutta tai tekijälle maksettava kohtuullinen hyvitys tai korvaus. Rikokseen käytetyt välineet ja teos kappaleet voidaan myös hävittää tai takavarikoida. (Korpela 2013, 75.)

Tekijänoikeusrikkomuksessa rangaistuksena on sakko. Tämän rikosoikeudellisen vastuun lisäksi tekijä on velvollinen maksamaan hyvitystä ja vahingonkorvausta. Vahingonkorvausvelvollisuuden edellytetään teon tahallista luonnetta ja huolimattomuutta. (Korpela 2013, 75.)

2.6 Kansainväliset sopimukset

Bernin sopimus on keskeinen kansainvälinen tekijänoikeussopimus joka tehtiin ensimmäisen kerran Bernissä, Sveitsissä vuonna 1886. Vuonna 1928 Suomi liittyi sopimukseen ja tällä hetkellä voimassaoleva sopimus on astunut voimaan 1986. Sopimuksen (79/1986), 5. artiklassa sanotaan, että teokseen pätee sen alkuperämaan lainsäädäntö. Yleissopimuksen tarkoitus on suojata teosta myös niissä maissa missä se on voimassa. (OKM 2014.)

Rooman yleissopimus luotiin Ranskassa ensimmäisen kerran 1980. Suomi allekirjoitti sopimuksen 1983. Se on sopimus, joka on tarkoitettu perussopimukseksi esittäville taiteilijoille, äänitteiden tuottajille ja radio- ja televisioyrityksille. Sopimuksen tarkoitus on taata kansallinen kohtelu suojaan nähden, sekä vähimmäisoikeudet oikeuksien haltijaryhmälle. (OKM 2014.)

WIPO:n tekijänoikeussopimus ja WIPO:n esitys- ja äänitesopimus allekirjoitettiin vuonna 1996. Sillä muotoiltiin tekijänoikeusjärjestelmää sopivammaksi verkkoympäristöön. Suomessa eduskunta hyväksyi sopimuksen vuonna 2005. (OKM 2014.)

3 Piratismi

Piraattiliitto määrittelee kotisivuillaan termit Piratismi ja Piraatti seuraavasti: termi 'Piratismi' tarkoittaa merirosvoutta, väärennetyjen tuotteiden myymistä, teosten luvaton jakamista henkilöiden kesken tai teosten kopioimista omaan käyttöön. Termillä 'Piraatti' voidaan tarkoittaa kolmea eri asiaa, perinteistä merirosvoa, tuoteväärennöstä tai henkilöä joka jakaa internetissä tekijänoikeuksien alaista materiaalia laittomasti. Teko voidaan tehdä ansiotarkoituksessa tai ilman. (Piraattiliitto 2014.)

Tämän osion tarkoitus on selventää tekniikkaa piratismiin takana esimerkkitapauksien avulla, sekä tuoda esiin yleisiä asenteita piratismia kohtaan. Nykyisten ehkäisykeinojen riittämättömyyden osoittamiseksi tämä on välttämätöntä.

3.1 Tekniikat

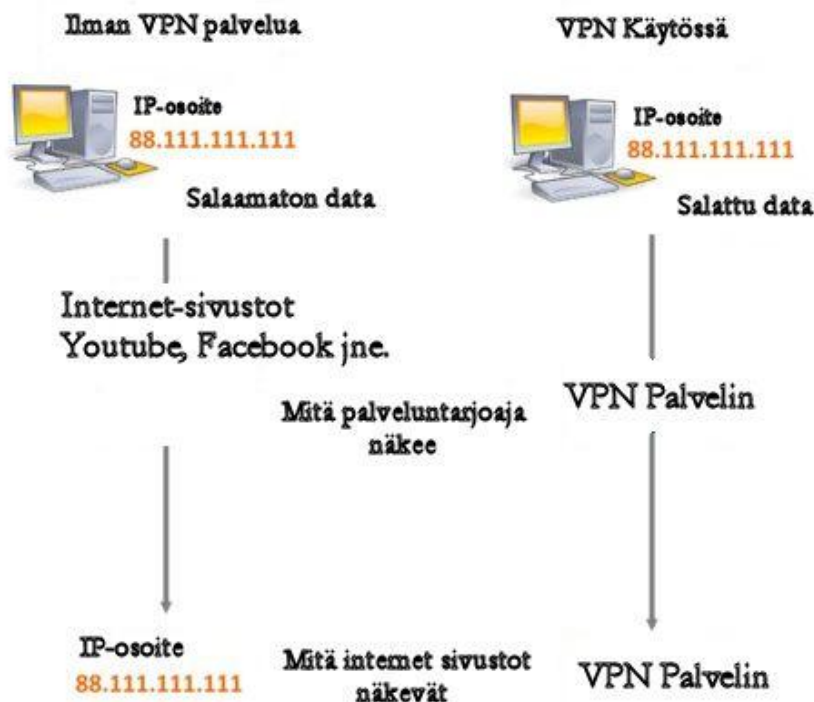
VPN- ja Proxy- eli välityspalvelimet, sekä Internet-selainten lisäosat ja Tor-ohjelma, mahdollistavat tietoliikenteen suojaamisen ja salauksen, tehden näin mahdollisen epäilyttävän tietoliikenteen seurannan viranomaisille hyvin vaikeaksi. Torrent-tekniikka taas tarjoaa mahdollisuuden ladata netistä laillista ja laitonta tekijänoikeuksien alaista materiaalia omalle koneelle. Tässä opinnäytetyössä esitellään yleisimpiä tekniikoita kuten VPN- ja BitTorrent-tekniikka sekä Tor-ohjelma.

Tekstissä esiintyvä termi Ip-osoite on jokaisen internetissä olevan tietokoneen oma konekohtainen osoite, jolla voidaan jäljittää esimerkiksi käyttäjän nimi ja osoite. (Vies-tintävirasto 2013.)

3.1.1 VPN-palvelimet

VPN (Virtual Private Networking) eli virtuaalinen erillisverkko mahdollistaa tiedostojen lähettämisen tietokoneiden välillä, salattuna ja suojatusti, julkisen verkon yli. Palvelua käyttävät myös esimerkiksi yritykset keskinäiseen tiedonsiirtoon ja yhteyden pitämiseen ulkopuolisiin toimipisteisiin internetin välityksellä. (Symantec 2014.)

Kuva 1. Kuinka VPN toimii (BartVPN 2014.)

Käyttämällä VPN-palvelua käyttäjä salaa tietoliikenteensä sekä Ip-osoitteen. Ilman VPN-palvelua palveluntarjoaja, esimerkiksi Elisa tai DNA, näkee millä sivustoilla heidän asiakkaansa on vierailut. Tämän lisäksi sivustot joilla vierailaan, näkevät mistä Ip-osoitteesta kävijä on tullut. (Kuva 1.)

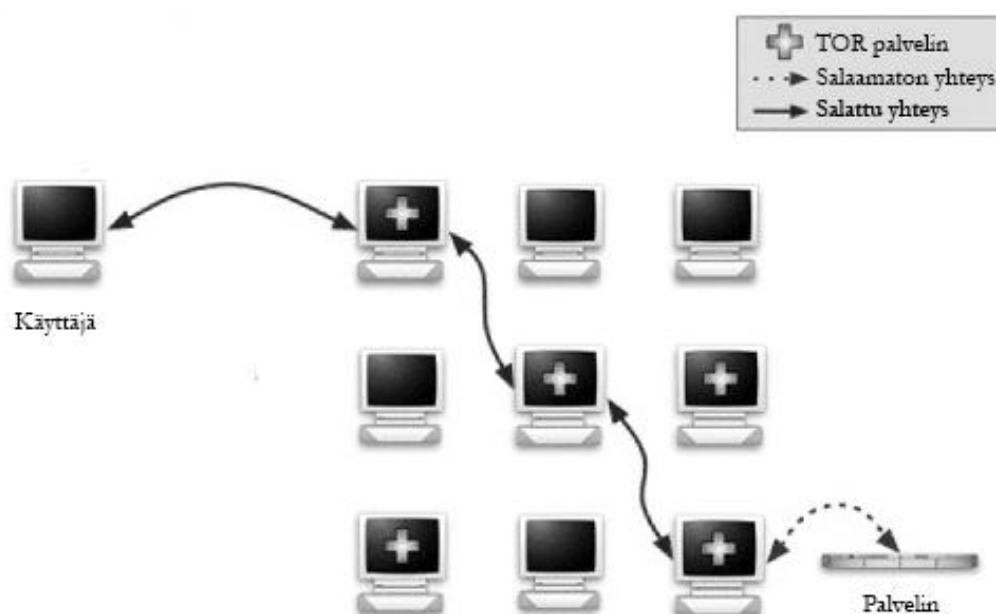
Euroopan Unioni velvoittaa viestintäpalveluiden tarjoajia, joihin myös VPN-palvelut kuuluvat, direktiivin 2006/24/EY mukaan säilyttämään tietoja kuudesta kuukaudesta kahteen vuoteen rikostutkinnallisista syistä. VPN-palvelun salauksesta huolimatta viranomaisilla on EU:n sisällä mahdollisuus päästä tutkimaan salattua tietoliikennettä, sekä palveluun rekisteröityneiden käyttäjätunnuksia.

Euroopan Unionin ulkopuolella toimivat VPN-palvelut toimivat jokaisen maan oman lainsäädännön mukaisesti. Euroopan Union sisällä asuva henkilö voi siis ostaa palvelunsa maasta, jossa tietosuojalaki ei velvoita palveluntarjoajia säilyttämään tietoja käyttäjistään ja tapahtuneesta tietoliikenteestä.

3.1.2 TOR-verkko

Tor-ohjelma tarjoaa käyttäjälleen mahdollisuuden toimia internetissä anonyymisti. TOR-teknikka perustuu tietokoneelle ladattavaan ilmaiseen ohjelmaan, joka reitittää lähetettävän tai ladattavan tiedon useiden eri palvelimien kautta salattuna, tehden siitä lähes mahdottoman jäljittää. TOR-verkkoa ylläpitää kansainvälinen ryhmä vapaaehtoisia. (Tor Project 2013.)

Kuva 2. Kuinka Tor-verkko toimii. (Tor Project 2013.)

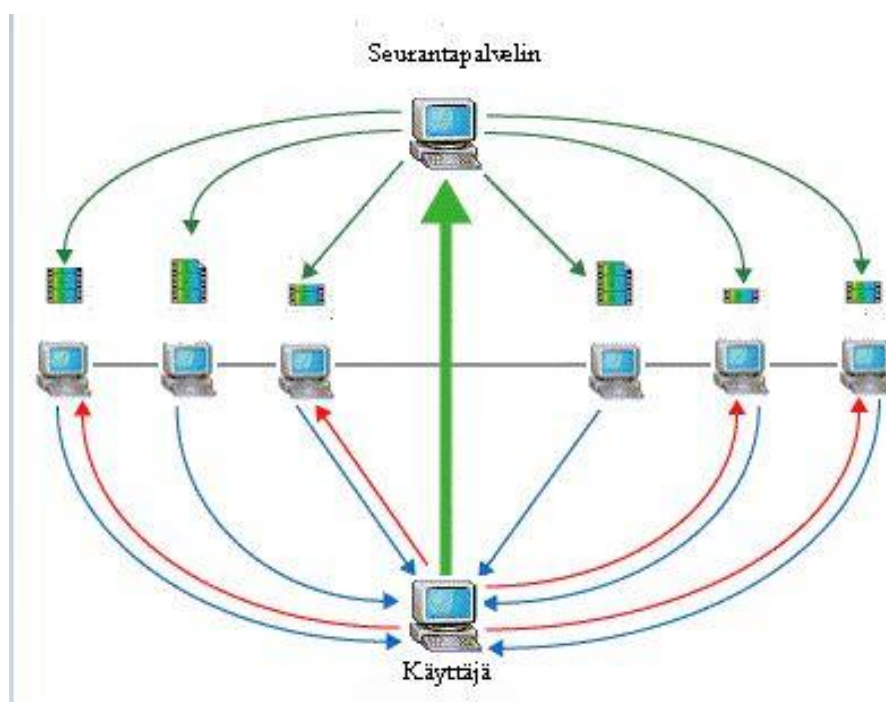
Ensin käyttäjä saa erilliseltä palvelimelta listauksen mahdollisista TOR-solmuista, toisin sanoen TOR-palvelimista. Tämän jälkeen käyttäjän koneella oleva TOR-ohjelma valitsee satunnaisen reitin määränpään palvelimeen. Koska jokainen matkalla välissä oleva palvelin näkee vain seuraavaksi vuorossa olevan palvelimen, on lähes mahdotonta jäljittää lähtökohtaa sekä määränpäättä. Joka kerran kun käyttäjä aloittaa uuden haun Tor-ohjelma valitsee uuden satunnaisen reitin. Tieto on suojaamatonta vain ja ainoastaan loppupäässä kun tieto siirtyy viimeiseltä TOR-solmulta viimeiseen palvelimeen. (Kuva 2.)

3.1.3 BitTorrent-teknikka

BitTorrent-teknikka on ilmainen ja mahdollistaa suurten tiedostojen nopean lataamisen koneelle. Se toimii siten, että käyttäjän kone ottaa ensin yhteyttä seurantapalvelin-

meen, joka puolestaan etsii muita käyttäjiä joiden koneissa on BitTorrent-ohjelma. Tämän jälkeen seurantapalvelin kerää joukon koneita, joissa kaikissa on haettava tiedosto ja alkaa lähettää tätä tiedostoa alkuperäiselle käyttäjälle. Yhden ladattavan tiedoston osat siis ladataan monesta eri lähteestä, eli tiedosto tulee pieninä palasina eri käyttäjien koneilta. Samalla, kun lataa omalle koneelleen materiaalia, sitä myös jakaa eteenpäin. Kun lataus omalla koneella on valmis ja ohjelma jää päälle, se lähettää koneella olevia tiedostoja eteenpäin. (Kuva 3.)

Kuva 3. Kuinka BitTorrent-tekniikka toimii (How Stuff Works 2005.)

Itse BitTorrent-liikenne ei ole salaista ja viranomaiset saavat halutessaan tietoon tietokoneiden Ip-osoitteet ja näin käyttäjien henkilöllisyyden. Jäljittämisen hankaloittamiseksi BitTorrent-tekniikan kanssa voi käyttää yhdessä VPN-tekniikkaa, joka salaa Ip-osoitteen mihin tiedostoja ladataan. (How Stuff Works 2005.)

3.2 Esimerkitapauksia tekijänoikeusrikkomuksista

3.2.1 Piratebay

The Pirate Bay (myöhemmin TPB) kertoo omilla Internet-sivuillaan olevansa maailman suurin BitTorrent-tekniikkaa käyttävä seurantapalvelin. Se on perustettu vuonna 2003

ruotsalaisen tekijänoikeuksia vastustavan Piratebyrån toimesta. Lokakuun 2004 jälkeen TPB on toiminut itsenäisenä järjestönä. (The Pirate Bay 2014.)

TPB verkkosivuilla kerrotaan, että se ei itse säilytä torrent-tiedostoja omilla palvelimillaan, vaan se jakaa omalla sivustollaan linkkejä koneille, joissa itse tiedostot sijaitsevat. Näin ollen voidaan sanoa, että se ei jaa laitonta materiaalia omalla sivullaan, vaan vain tarjoaa reitin materiaalille. TPB on voittoa tavoittelematon organisaatio ja sen kotipaikaksi on rekisteröity Seychellit. (The Pirate Bay 2014.)

Suomen musiikkituottajat ja TTVK vaativat Elisaa, TeliaSoneraa ja DNA:ta estämään pääsyn TPB-sivustolle. Pääsy on estetty tietyille verkkotunnuksille ja useisiin IP-osoitteisiin. Aalto-yliopiston tutkija OTM, TKL Pekka Savolan lisensiaattityö tarkastelee erityisesti TPB:n vertaisverkkopalvelun estämistä. Kuka tahansa voi Internetin hakukoneita apuna käyttäen päästä estämättömille välityspalvelinsivustoille esimerkiksi juuri Pirate Bayhin. Käytännössä estäminen on mahdotonta teleoperaattorien puolesta, sillä sivustoja voi olla tuhansia. (Digitoday 2013.)

3.2.2 Finreactor

Finreactor on tähän asti Suomen suurin vertaisverkko ja piratismi tapaus. Finreactoria piti yllä noin 60 hengen joukko, joka koostui 26:sta tiedostojen jakajasta, ja 32:sta vertaisverkon ylläpitäjästä. Kokonaisuudessaan jakajia oli 10 000 henkeä, mutta vain eniten tiedostoja jakavat henkilöt saivat syytteen. (Tietokone 2006.)

Syyte (KKO:2010:47) kiistettiin muun muassa sillä, että teosten levitys ei tapahtunut heidän seurantapalvelimessa, vaan sen kautta toisensa löytäneiden koneiden välityksellä. Palvelun ylläpito tulisi rinnastaa tekijänoikeuksien kannalta täysin merkityksettömien linkkien perustamiseen.

Vastuun arvioimisessa oli otettu huomioon palvelun toimintaperiaate ja tarkoitus. Palvelua oli kehitetty jatkuvasti, sekä ylläpitäjät olivat tarkkailleet lähetettyjen tiedostojen sisältöä ja kuvauksia. Palvelun tarkoituksena oli tarjota mahdollisimman tehokas tiedostojen jako ja vastaajat olivat tietoisia siitä, että jakavat tekijänoikeuden alaista materiaa-

lia. Koska ilman vastaajien panosta tiedostoja ei olisi voinut lähettää tai vastaanottaa, katsottiin heidän osallistuvan aktiivisesti teoskappaleiden valmistamiseen.

(KKO:2010:47.)

Käräjäoikeus tuomitsi vastaajat sakkorangaistukseen tekijänoikeusrikkomuksesta, avunannosta tekijänoikeusrikkomukseen, sekä osan tekijöistä nuorena henkilönä avunannosta tekijänoikeusrikkomukseen. Tämän lisäksi vastaajat tuomittiin maksamaan hyvitystä asianomistajille. Vastaajat tekivät valituksen hovioikeuteen ja vaativat syytteiden ja vaatimusten hylkäämistä. (KKO:2010:48.)

Hovioikeus muutti tuomiota vain yhden tekijän osalta, jonka kohdalla katsottiin, että hyvitysmaksuvastuu aleni. Asianomistajat hakivat muutosta hovioikeuden päätökseen Korkeimmasta oikeudesta ja vaativat että suoritettavat hyvitykset korotetaan. Korkein oikeus päätti, että hovioikeuden päätöstä muutetaan. Vastaajat tuomittiin maksamaan korotettua hyvitystä asianomistajille. (KKO:2010:48.)

3.2.3 Chisugate

Keväällä 2012 nuoren tytön isä sai laskun TTVK:n asianajajalta, joka sisälsi laskun. Lasku oli suuruudeltaan 600€ ja se oli tekijänoikeuden alaisen materiaalin levittämisestä. Kirjeessä vaadittiin myös allekirjoittamaan vaitiolovelvollisuussopimus. Miehen tytär, joka tekohetkellä oli 9-vuotias, oli ladannut netistä koneelleen suomalaisen artistin, Chisun, kappaleita uudelta levyltä. Isä oli auttanut tyttärtään etsimään näitä kappaleita ja lautauksen jälkeen selvisi, että tiedostot eivät sisältäneet mitään. Myöhemmin isä osti tyttärelleen kyseisen artistin cd-levyn. Marraskuussa 2012 heidän asuntoonsa tehtiin kotietsintä kahden poliisin voimin ja tyttären kone takavarikoitiin. (EDRi 2014a.)

TTVK ilmoitti, että kirjeet lähetetään sen henkilön nimissä, joka omistaa internetyhteyden. Järjestö ilmoittaa, että suurin osa kirjeen saaneista on maksanut ja allekirjoittanut vaitiolovelvollisuussopimuksen. Syyksi kirjeiden lähettämiseksi on annettu muiden tekijänoikeusrikkomusten pelottelu. Negatiivisen julkisuuden jälkeen TTVK ja asianomainen sopivat asian oikeudessa ja maksettavaa jäi puolet alkuperäisestä summasta. Tyttären tietokone myös palautettiin. (EDRi 2014a.)

Effi eli Electronic Frontier Finland teki tutkintapyyntöns käräjäoikeuteen tapauksesta. TTVK:lla oli todistusaineistoa vain yhdestä ladatusta albumista. Käräjäoikeus oli katsonut tämän tapauksen siitäkkin huolimatta aiheuttavan suurta vahinkoa tekijänoikeuden haltijalle. Effi:n mielestä kyseinen tapaus oli Suomen tekijänoikeuslain ylitulkintaa, eikä oikeassa mittasuhteessa tapahtuneeseen rikokseen. Effi huomauttaa myös, että tämän kokoluokan tapauksen tutkiminen vain hidastaa tärkeämpien tapauksien tutkintaa. (EDRi 2014a.)

3.3 Yleisön suhtautuminen ja yleisyys

3.3.1 Piratismitutkimus 2012

Luovan Työn Tekijät ja Yrittäjät, teetti vuonna 2012 Tekijänoikeuskyselyn, osana Lyhyty-projektia, johon osallistui 1006 henkilöä. Kohderyhmänä olivat 15 - 79 -vuotiaat mannersuomalaiset. Virhemarginaali on 2,1 % molempiin suuntiin. Tutkimuksen oli toteuttanut Taloustutkimus Oy. (Kulttuuriuutiset.net 2012.)

Kyselyyn vastanneista 91 % tiesi nettipiratismiin olevan laitonta. Tutkimuksen perusteella piratismiin hyväksyy 5 % koko väestöstä ja 10 % nuorista (15 – 24-vuotiaista). Nuorten keskuudessa suhtautuminen piratismiin vaikuttaa kiristyneen, sillä vuonna 2009 tehdyssä tutkimuksessa vielä 31 % 15 – 24-vuotiaista hyväksyi piratismiin. Materiaalin lataamisen omaan käyttöön hyväksyy 16 % koko väestöstä ja 31 % nuorista. Luku oli 42 % nuorten keskuudessa vielä vuonna 2009. (Kulttuuriuutiset.net 2012.)

Vuoden 2012 kyselyyn vastanneista 15 % oli ladannut tietoisesti tekijänoikeuden alaista materiaalia, kun vuonna 2011 osuus oli 21 %. Nuorista vastaajista näin oli toiminut huomattavasti eli 32 % vuonna 2012, 47 % vuonna 2011 ja 61 % vuonna 2009. (Kulttuuriuutiset.net 2012.)

Tietoinen materiaalien laitton jakaminen on vähäistä; (3 % koko väestöstä ja 4 % nuorista). Käytettäessä esimerkiksi BitTorrent- tekniikkaa herää kysymys, onko tekniikan kokematon käyttäjä tietoinen siitä, että hän myös jakaa materiaalia samalla kun lataa. (Kulttuuriuutiset.net 2012.)

Streaming, eli suoratoisto, on yleisempää kuin materiaalin laitton jakaminen. 18 % koko väestöstä ja 40 % nuorista on katsellut, kuunnellut tai pelannut, suoratoisto tekniikkaa käyttäen, internetiin laittomasti laitettua materiaalia. Suoratoiston ongelma on se, että käyttäjä ei voi varmasti tietää, onko materiaali laillisesti siirtynyt verkkoon katseltavaksi tai kuunneltavaksi. (Kulttuuriuutiset.net 2012.)

Kyselyssä tarjottiin piratismiin yhdeksi ratkaisuksi pääsyn estäminen tietyille sivustoille, jotka jakavat ja tarjoavat tekijänoikeuksien alaista materiaalia. 64 % kyselyyn vastanneista suostuisi siihen, että teleoperaattorit veloitettaisiin estämään pääsy sivustoille. Nuorten keskuudessa osuus oli pienempi, vain 47 %. (Kulttuuriuutiset.net 2012.)

3.3.2 Piratismiin tuomat menetykset, tutkimus 2010

Vuonna 2010 osana Lyhty projektia, tehdyssä tekijänoikeusbarometrissä selvisi, että jos laitonta tarjontaa ei olisi, 30 % laittomasti ladatuista materiaaleista ostettaisiin laillisista lähteistä. Tähän barometriin osallistui 3007 henkilöä. Tästä otannasta 473 henkilöä ilmoitti lataavansa laitonta materiaalia internetistä. Virhemarginaalin ollessa 3,2 % molempiin suuntiin. (Kulttuuriuutiset.net 2010.)

Tutkimuksen mukaan tappiot ovat rahallisesti siis 355 miljoonaa euroa vuodessa. Se miten tähän summaan on päädytty, on laskettu latauskerrat ja ne kerrottu vähittäismyynti hinnalla, esimerkiksi yksi musiikkitiedosto yksi euro ja elokuva 14 euroa. Kyselyn perusteella latauskertoja esimerkiksi musiikin kohdalla, jota ladataan kaikista eniten, on keskimäärin 7,2 miljoonaa kappaletta kuukaudessa, kaikki lataukset huomioon ottaen. (Kulttuuriuutiset.net 2010.)

3.3.3 Piraattipuolue

Ensimmäinen Piraattipuolue on syntynyt alun perin Ruotsissa vuonna 2006, kun Rick Falkvinge avasi niiden verkkosivuston. Tavoitteena oli kerätä 1500 kannattajan nimet jotta saataisiin puolue rekisteröidyksi. 36 tunnin aikana nimiä kertyi lähes 5000. Myöhemmin samana vuonna Piratpartiet osallistui Ruotsin valtiopäivävaaleihin ja sai ääniä

0,63 % ja nousi kymmenen suurimman puolueen joukkoon. Kansanliikkeellä on jäseniä 28 eri valtiossa muun muassa Saksassa, Venäjällä ja Virossa. (Piraattipuolue 2014a.)

Suomalaisen Piraattipuolueen Internet-sivut avattiin vuonna 2008 ja ensimmäisen kahden kuukauden aikana keskusteluun rekisteröityi 600 kiinnostunutta. Piraattipuolueen perustuskokouksessa paikalla oli 50 henkeä. Sittemmin jäsenmäärä on noussut lähes 4000 jäseneseen. Elokuussa 2009 Piraattipuolue merkittiin puolurekisteriin saatuaan 5000 kannattajaa. (Piraattipuolue 2014a.)

Piraattipuolueella on 11 piiriyhdistystä, sekä nuorisojärjestö Piraattinuoret. Vuoden 2011 eduskuntavaaleissa he saivat 0,51 % äänistä ja siitä tuli suurin eduskunnan ulkopuolella oleva puolue. (Piraattipuolue 2014a.)

Suomen Piraattipuolueen periaateohjelmaan kuuluu yksilönvapauden edistäminen ja holhousyhteiskunnan vastustaminen. Piraattipuolue pitää itseään tietoyhteiskuntapuolueena ja se puolustaa sananvapautta, avoimuutta, yksityisyydensuojaa, sekä demokraattisempaa yhteiskuntaa. Yksi keskeinen asia on tiedon ja teosten vapaa liikkuvuus. Se pitää tärkeänä avointa päätöksentekoa sekä sitä, että avointa keskustelua yhteiskunnasta ei käydä kontrolloivien viranomaisten tai terrorisminpelon ehdoilla. Lainsäädännön tulisi olla selkeää ja yksinkertaista niin, että kansalainen voi helposti tutustua itseään koskevaan lainsäädäntöön. (Piraattipuolueen periaateohjelma 2014b.)

3.4 Ehdotuksia ehkäisyksi

Lainsäädäntö on nykyisellään tehotonta ja ehdotukset sen muuttamiseksi eivät ole kustannustehokkaita. Suomi, EU ja Yhdysvallat yrittävät kehittää lakiuudistuksia joilla rajoitettaisiin piratismia tehokkaasti. Tällä hetkellä uudistukset eivät ole menneet sellaiseen läpi ja syy siihen on pelko siitä, että ihmiset menettävät samalla perusoikeuksiaan kuten yksityisyyden suojan. Lakiuudistukset aiheuttaisivat myös lisää sensuuria.

Yhtenä tehottomana esimerkkinä kulttuuri- ja urheiluministeri Paavo Arhinmäki ehdotti Tekijänoikeusfoorumissa, että hidastettaisiin Internet-yhteyttä yleisesti, jotta laittoiman materiaalin lataaminen olisi työlästä. Elisan liittymäliiketoimintajohtaja Henri Kor-

pi tyrmää Arhinmäen ehdotuksen liian kalliina. Internetin käyttäjien yksityisyys olisi myös mahdollisesti uhattuna. (Halminen 2013.)

Pekka Savola käsitteli lisensiaattityössään operaattoreihin kohdistuvia estomääräyksiä. Savola toteaa tutkimuksessaan, että tehokkaita keinoja piratismiin ehkäisemiseen ovat mm. valistus ja propaganda, hyvitysmaksut, lailliset palvelut ja vapaaehtoiset rajoitustoimenpiteet. Tulevaisuuden ongelmaksi muodostuu oikeudenhaltijoiden ja välittäjien eli teleoperaattorien haluttomuus toimia yhdessä. Tämä estää vapaaehtoisten rajoitustoimenpiteiden mahdollisuuden. Hyvitysmaksujärjestelmää kyseenalaistetaan sillä, että laittomasta lähteestä yksityiseen käyttöön kopioiminen ei kuulu sen piiriin. Lailliset palvelut, kuten Netflix, ovat saavuttaneet suuren suosion ja maksavia asiakkaita on paljon. Kuitenkin useissa maissa Netflixin tai Spotifyn kaltaisia palveluita ei ole tarjolla oikeudenhaltijoiden vastustuksen vuoksi (Savola 2012, 201-203.)

3.4.1 Tilanne Suomessa

Tämän hetkistä lainsäädäntöä ei koeta riittäväksi ja tämän johdosta hallitus esitti eduskunnalle muutoksia sähköisen viestinnän tietosuojalakiin. Esityksessä HE 158/2007 ehdotettiin, että teletoimintailmoitusvelvolliset joutuisivat säilyttämään tietoja vähintään 12 kuukauden ajan. Tällä haluttaisiin varmistaa se, että tiedot säilyisivät viranomaistarpeita varten riittävän pitkän ajan. Nykyisellään tietoja on säilytetty vain laskutusta varten, joten muutos olisi suuri ja periaatteellinen. Tämän lisäksi ehdotettiin, että lakiin tehtäisiin myös muita lakitekniisiä muutoksia, sekä uusi lainsäädäntö tulisi voimaan mahdollisimman pian.

Esitys 158/2007 piti tavoitteinaan suojata käyttäjiä, sekä palveluntarjoajia jatkuvasti muuttuvassa verkkoympäristössä. Tämän lisäksi haluttiin suojautua rikollisuutta vastaan, sekä tukea rikollisuuden selvitystä ja parantaa yleistä turvallisuutta. Esityksen tavoite oli myös parantaa tiedonsiirtoa valtiosta toiseen rikostutkintojen avuksi.

Esityksen 158/2007 mukaan pyrittiin teknologianeutraaliin lopputulokseen, joka tarkoittaa käytännössä sitä, että sääntelyä voitaisiin muokata tulevaisuudessa teknologian kehityksen mukana. Tulevaisuuden kehitystä on pyritty arvioimaan niin paljon kuin se

on mahdollista. On myös esitetty, että uusi laki myös vähentäisi rikollista toimintaa kiinnijäämisen pelossa. Eduskunta hyväksyi lakiehdotuksen marraskuussa 2007.

3.4.2 Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry (TTVK)

Yhdistys kouluttaa, tiedottaa ja valvoo jäsentensä oikeuksia ja on voittoa tavoittelematon yhdistys. TTVK neuvoo yleisissä tekijänoikeusasioissa ja julkaisee tiedotusaineistoa. Tämän lisäksi TTVK tarjoaa koulutusta viranomaisille ja kouluille. Yhdistyksellä on oikeus toimia tekijänoikeuslain 60 a § mukaan.

Tekijällä tai hänen edustajallaan on oikeus tuomioistuimen määräyksellä salassapitosäännösten estämättä yksittäistapauksessa saada lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjältä taikka muulta välittäjänä toimivalta palvelun tarjoajalta yhteystiedot sellaisesta teleliittymästä, josta tekijän oikeuksien suojan kannalta merkittävässä määrin saatetaan yleisön saataviin tekijänoikeudella suojattua aineistoa ilman tekijän suostumusta.

TTVK kertoo Internet-sivuillaan valvovansa yhteistyössä oikeudenhaltijoiden ja viranomaisten kanssa jäsentensä oikeuksia fyysisillä markkinoilla ja internetissä.

”Koska tekijänoikeusloukkaukset ovat asianomistajarikoksia, oikeudenhaltijoiden on itse valvottava oikeuksiaan. Viranomaiset eivät puutu oikeudenloukkauksiin ilman oikeudenhaltijan tutkintapyyntöä” (TTVK 2014). TTVK:lla on 16 jäsentä mm. MTV Oy, Yleisradio Oy, Teosto ry ja Gramex ry. ” (TTVK 2014.)

4 Lakiehdotukset

4.1 SOPA

Stop Online Piracy Act (SOPA) on Yhdysvalloissa vuonna 2011 esitetty lakiehdotus, joka antaisi Yhdysvaltojen viranomaisille laajemmat valtuudet toimia piratismia vastaan. Lakiehdotukseen sisältyy mahdollisuus hakea päätöstä, jolla kiellettäisiin internet operaattoreita päästämästä asiakkaita laittomia palveluita tarjoaville sivuille, katkaista tekijänoikeuksia rikkovien tahojen yhteydet, esimerkiksi mainoksista saataviin tuloihin PayPalin kautta sekä estää hakukoneita, kuten Google, linkittämästä kielletyille sivuille. (Washington Post 2011.)

Lakiehdotuksessa halutaan myös suoratoisto laittomaksi. Suoratoisto tarkoittaa sitä, että henkilö katselee tai kuuntelee suoraan Internet-sivuilta laittomasta lähteestä materiaalia ilman, että lataa sitä koneelleen. (Washington Post 2011.)

Kaikkiin ehdotuksiin sisältyy ongelmia, jotka liittyvät yksityishenkilöiden yksityisyyden suojaan. Ehdotuksen on myös esitetty uhkaavan sananvapautta ja näin edistävän Internet-sensuuria. Sopimus mahdollistaisi Internet-palvelujen sulkemisen joihin yksityishenkilöt tuottavat sisältöä ja jakavat omia teoksiaan laillisesti. Jos SOPA olisi astunut voimaan viisi- tai kymmenen vuotta sitten, Internetissä suosittu videopalvelu YouTube ei olisi olemassa. YouTube:n sisältö on käyttäjien itse luomaa, mutta kyseiseen palveluun ladataan myös tekijänoikeuden alaista materiaalia laittomasti. Pääpaino on laillisesti ladatulla materiaalilla. (EFF 2014.)

4.2 ACTA

Anti-Counterfeiting Trade Agreement on piratismiin ja väärentämisen vastainen kauppasopimus eri maiden välille. Sopimuksesta neuvoteltiin vuodesta 2007 vuoteen 2010 asti. Neuvotteluissa mukana olivat: Australia, Etelä-Korea, Euroopan unioni, Japani, Kanada, Marokko, Meksiko, Singapore, Sveitsi, Uusi-Seelanti ja Yhdysvallat. Kahdeksan maata allekirjoitti sopimuksen 2010, mutta vain Japani on vuoteen 2012 mennessä ottanut sopimuksen käytäntöön. Vuonna 2012 Euroopan parlamentti äänesti kauppasopimusta vastaan ja esti sopimuksen voimaantulon EU:n alueella. (EDRi 2012b.)

ACTA:n astuminen voimaan aiheuttaisi Internetin käyttäjien yksityisyydensuojan vähenemistä, sekä uhkan sananvapaudelle. Sopimus mahdollistaisi nykyistä tiukemman sensuurin estämällä pääsyn tietyille sivustoille, sekä katkaisemalla kokonaan Internet-yhteyden käyttäjiltä. (EFF 2012a.)

Syy miksi ACTA ei tullut voimaan EU:ssa, oli sen ristiriita kansainvälisen kauppalain kanssa. Euroopan parlamentti tuli tulokseen, että ACTA on ristiriidassa WTO:n (Maailman kauppajärjestö) yleisen linjan kanssa. Euroopan parlamentti halusi sopimukseen muutoksia niiltä osin, joka kosketti yksityishenkilöitä, sekä toimintaa jolla ei haettu taloudellista hyötyä. ACTA:n komissio hylkäsi nämä ehdotukset. (EDRi 2014b.)

Sopimuksen tulevaisuus on vielä epävarma Euroopan unionissa, mutta Yhdysvallat jatkavat sopimuksen markkinoimista ja sitovat ACTA:n maiden välisiin kauppasopimuksiin. Esimerkkinä Trans-Pacific Partnership (TPP) sopimus, johon Yhdysvallat ovat sisällyttäneet ACTA:n kokonaisuudessaan. TPP:n tarkoituksena on luoda yhteys Oseanian, Aasian, Latinalaisen Amerikan ja Pohjois- Amerikan välillä. (EDRi 2014b.)

4.3 DEA

Digital Economy Act, DEA, on Isossa-Britanniassa 2010 voimaan tullut uusi lainsäädäntö. Lain mukaiset toimenpiteet piti aloittaa vuonna 2011 mutta paikalliset teleoperaattorit BT ja TalkTalk ovat kyseenalaistaneet uudistuksen. (BBC News 2013.)

Lainsäädännön yksi tärkeä osa oli estää pääsy sivustoille, jotka loukkaavat tekijänoikeuslakia, mutta samalla oli tarkoitus luoda uusi järjestelmä, jolla varoitettaisiin asiakkaita kirjeitse jos teleoperaattorit havaitsisivat epäilyttävää tietoliikennettä verkossa. (BBC News 2013.)

Ongelmaksi on muodostunut kysymys siitä kuka maksaa kirjeiden lähettämisen ja se miten valvonta voitaisiin suorittaa. Vuonna 2012 Ofcom niminen yritys julkaisi luonnoksen tekniikasta miten valvonta voitaisiin suorittaa. Kaikesta huolimatta alkuvuodesta 2013 varoituskirjeiden lähettämistä päätettiin lykätä vuoteen 2015. Ofcom arvioi, että

se käytti 1,8 miljoonaa puntaa vuosina 2011–2012 DEA projektin toteuttamiseen. (BBC News 2013.)

4.4 The Copyright Alert System

Vuoden 2013 alussa Amerikassa käynnistettiin uusi keino taistella piratismia vastaan. Teleoperaattorit ovat velvoitettuja seuraamaan asiakkaidensa tietoliikennettä. Uusi järjestelmä lähettää viidestä kuuteen varoitusta, kun epäilyttävää tietoliikennettä on havaittu. Tämän jälkeen vasta viranomaiset ryhtyvät toisiin toimenpiteisiin. (Center for Copyright Information 2013.)

Kaksi ensimmäistä varoitusta on tyyliltään lähinnä tiedottava. Kolmas ja neljäs kirje vaatii jo asiakkaalta toimia ja ilmoituksen, että kirjeet ovat tulleet perille. Kaksi viimeistä varoitusta aiheuttaa jo Internet-yhteyden hidastamisen teleoperaattorin puolesta. (Center for Copyright Information 2013.)

5 Pohdinta

Tekijänoikeuskyselyn perusteella voidaan miettiä mikä on aiheuttanut sen, että Internetistä ladataan vähenevissä määrin laitonta materiaalia. Kyselyyn osallistui kuitenkin vain 1066 henkilöä, ja vaikka virhemarginaali on vain 2,1 %, on pohdittava kuinka totuudenmukaisen kuvan kysely antaa. Ovatko kaikki osallistujat vastanneet totuudenmukaisesti koska eivät halua myöntää tehneensä mitään laitonta.

Mahdollista kuitenkin on, että uudet palvelut kuten Netflix, Spotify ja palveluntarjoajien omat elokuvavuokraamot, kuten Elisa-viihde, ovat vaikuttaneet asiaan. Palvelut yleistyvät ja ihmiset löytävät palvelut helpommin. Vuonna 2009 ei vielä ollut vastaavaa määrää hyvin toimivia maksullisia palveluita, jotka voisivat omalta osaltaan selittää sen miksi niin moni on ladannut materiaalia laittomasti netistä.

Netflix, eli internetsivusto josta voi katsoa suoratoistona elokuvia ja sarjoja, aloitti toimintansa Suomessa vasta 2012. Käyttäjät pettyivät aluksi Netflixin valikoimiin, mutta ajan kanssa parannusta on luvassa. (Kaleva 2012.)

Toinen hyvä esimerkki palveluista on Spotify. Se tarjoaa laajan valikoiman musiikkia ilmaiseksi. Spotify ei veloita perustilin käytöstä mitään mutta lisää kappaleiden väliin mainoksia. Käyttäjällä on myös mahdollisuus päästä mainoksista eroon ostamalla kohdun hintaisen päivityksen. (Spotify 2014.)

Tämän perusteella voisi miettiä, että maksullisia palveluita entisestään parantamalla voitaisiin vähentää Internet-piratismia. Omalta osuudeltaan julkisuuteen tulleet tekijänoikeusrikkomukset, kuten Finreactor ja PirateBay, ovat olleet varoittavia esimerkkejä siitä, että piratismia yritetään estää ja että valvonta toimii ainakin jollain tasolla.

Esimerkiksi Paavo Arhinmäen ehdotus Internetin hidastamisesta vaikuttaisi myös rehelliseen Internetin käyttöön niin yksityisesti kuin työelämässä. Millä siis erotettaisiin, ilman loukkaamatta käyttäjien yksityisyyttä, mikä tietoliikenne on laillista ja mikä laitonta? Tämä olisi myös uhka esimerkiksi yritysten tai valtion sisäisessä luottamuksellisessa tiedonsiirrossa.

Piraattipuolueen suosio ja olemassaolo on myös yksi todiste siitä, että ihmisiä kiinnostaa ja huolestuttaa yksityisyydensuoja ja oikeudet.

Yhdysvalloissa olevassa mallissa, jossa käyttäjiä varoitetaan ennen kuin viranomaiset puuttuvat asiaan, on hyvänä puolena se, että henkilöllä on mahdollisuus vielä korjata tilanne itse ilman rangaistusta tai korvausta. Kyseenalaiseksi tämän tekniikan tekee se, millainen yksityisyydensuoja kansalaisilla on Internetissä.

Miksi Piraatit aina voittavat? Nick Bilton kirjoittaa hyvin New York Times:ssa siitä miksi internet Piraatit ovat aina yhden askelen edellä viranomaisia. Hän vertaa tilannetta Whac-A-Mole peliksi, jossa tarkoituksena on osua painavalla ja hitaalla nuijalla muovisiin myyriin, jotka ilmestyvät ja katoavat pelipöydän rei'istä kiihtyvällä vauhdilla. Kun lyöt yhtä, esiin ilmestyy monta uutta. (Bilton 2012.)

Bilton mainitsee yhtenä esimerkkinä YouTube-videopalvelun, joka tarjoaa elokuvastudioille ja heidän materiaalilleen Content ID-palvelua, joka yrittää estää muita laittamasta kyseisen teoksen piraattiversiota YouTube palveluun. Käyttäjät ovat keksineet tavan kiertää tämä suojaus esimerkiksi niin, että videoon lisätään kuva kissasta, joka katsoo tv:tä ja itse teos pyörii kuvan tv:ssä. Content ID ei näin tunnista tekijänoikeudenalaista materiaalia. Videossahan on vain kissa, joka katsoo televisiota. (Bilton 2012.)

Jotkin BitTorrent palvelinten ylläpitäjät ovat harkinneet palvelinten säilömistä pankkiholveihin ja jopa meren pohjaan, Bilton kertoo. Tekijänoikeuksien haltijat uskovat rajoittavansa piratismia uusilla laeilla, mutta Biltonin mukaan tämä aiheuttaa vain sen, että ihmiset keksivät uusia ja luovia keinoja saada haluamansa. (Bilton 2012.)

Tällä hetkellä viranomaiset ovat askeleen jäljessä, sillä he yrittävät estää jo olemassa olevia ongelmia, kun voimien ja resurssien keskitys pitäisi kohdistaan siihen, mitä uutta mahdollisesti olisi tulossa. Rankaisemalla tai estoja asettamalla ei saavuteta tavoitetta vaan vaihtoehdoksi pitäisi löytää esimerkiksi maksullisten palveluiden huomattava parantaminen ja lisääminen.

Yhdysvalloissa Pohjois-Carolinan yliopistossa on julkaistu tutkimus Profit Leak? Pre-Release File Sharing and the Music Industry, vuonna 2012, jossa käsitellään piratismista johtuvia tulonmenetyksiä. Tutkimuksen tekijä professori Robert G. Hammond tutki tilastoja uusien albumien latauksesta vuosien 2010–2011 aikana. Näiden lukujen avulla hän arvio miten piratismi vaikutti musiikin myyntiin. (Hammond 2012.)

Hammond tuli siihen tulokseen, että tiedostojen jakaminen on vain lisännyt levymyyntiä. Hän ei tutkimuksessaan löytänyt mitään negatiivista vaikutusta, joka olisi aiheutunut tiedostojen jakamisesta. Tutkimus ja todisteet puhuvat sen puolesta, että tiedostojen jako on hyödyttänyt etenkin tuntemattomampia artisteja tekemällä heitä tunnetummaksi Internetin ja tiedostojen jaon avulla. Tunnetummat artistit ovat myös saavuttaneet laajemman kuuntelijakunnan tämän avulla. Tunnetuimmat artistit ovat voineet säästää esimerkiksi markkinointikuluissa. (Hammond 2012, 21.)

Lähteet

BartVpn 2014. How to Surf the Web Anonymously. Luettavissa:

<http://bartvpn.com/anonymous/>. Luettu: 10.3.2014

BBC News 2013. UK piracy warning letters delayed until 2015. Luettavissa:

<http://www.bbc.co.uk/news/technology-22796723>. Luettu: 8.3.2014

Bilton, N. 2012. Internet Pirates Will Always Win. Luettavissa:

http://www.nytimes.com/2012/08/05/sunday-review/internet-pirates-will-always-win.html?_r=1&. Luettu: 9.3.2014

Center for Copyright Information 2013. What is a copyright alert? Luettavissa:

<http://www.copyrightinformation.org/the-copyright-alert-system/what-is-a-copyright-alert/>. Luettu: 16.3.2014

Digitoday 2013. Tutkija: Pirate Bay -estoista ei hyötyä. Luettavissa:

<http://www.digitoday.fi/yhteiskunta/2013/02/11/tutkija-pirate-bay--estoista-ei-hyoty/20132267/66>. Luettu: 13.3.2014

EDRi 2012a. Chisugate: Copyright blackmail in Finland. Luettavissa:

<http://edri.org/edriqramnumber10-23chisugate-copyright-blackmail-finland/>. Luettu: 8.3.2014

EDRi 2012b. ACTA fact sheet. Luettavissa: <http://edri.org/ACTAfactsheet/>. Luettu:

8.3.2014

EFF 2014. SOPA/PIPA: Internet Blacklist Legislation. Luettavissa:

<https://www.eff.org/issues/coica-internet-censorship-and-copyright-bill>. Luettu: 20.2.2014

EFF 2012a. ACTA's Defeat in Europe and What Lies Ahead. Luettavissa:
<https://www.eff.org/deeplinks/2012/07/acta-victory-europe-and-what-lies-ahead>.
Luettu: 8.3.2014

EFF 2012b. Anti-Counterfeiting Trade Agreement (ACTA). Luettavissa:
<https://www.eff.org/cases/eff-and-public-knowledge-v-ustr>. Luettu: 20.2.2014

EurLex 52011DC0225, 2006. Komission Kertomus Neuvostolle ja Euroopan Parlamentille. Arviointikertomus tietojen säilyttämisestä koskevasta direktiivistä (direktiivi 2006/24/EY). Luettavissa:
<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52011DC0225:FI:HTML>. Luettu: 20.10.2013

Finlex HE 158/2007. Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi sähköisen viestinnän tietosuojalain muuttamisesta. Luettavissa:
<http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2007/20070158>. Luettu: 19.10.2013

Halminen, L. 2013. Operaattorit tyrmäävät verkkoliikenteen hidastamisen. Helsingin Sanomat. Luettavissa:
<http://www.hs.fi/kotimaa/Operaattorit+tyrm%C3%A4%C3%A4v%C3%A4t+verkkoliikenteen+hidastamisen/a1383020344998>. Luettu 29.10.2013

Hammond, R. 2012. Profit Leak? Pre-Release File Sharing and the Music Industry. Department of Economics, North Carolina State University. Luettavissa:
<http://www.scribd.com/doc/93891327/Hammond-File-Sharing-Leak>. Luettu: 10.3.2014

Helsingin Sanomat 2006. Mikä on vertaisverkko? Luettavissa:
<http://www.hs.fi/kulttuuri/artikkeli/Mik%C3%A4+on+vertaisverkko/1135221656876>. Luettu: 12.5.2014

How Stuff Works 2005. How BitTorrent works. Luettavissa:
<http://computer.howstuffworks.com/bittorrent.htm>. Luettu: 20.2.2014

Kaleva 2012. Netflix aloitti Suomessa, katsojat pettyivät antiin. Luettavissa:
<http://www.kaleva.fi/viihde/netflix-aloitti-suomessa-katsojat-pettyivat-antiin/609347/>. Luettu: 21.2.2014

Korpela, J. 2013. Tekijänoikeus: vastauksia usein kysytyihin kysymyksiin. E-Painos.

Kulttuuriuutiset.net 2012. Piratimitutkimus 2012. Luettavissa:
http://www.kulttuuriuutiset.net/gallupit/piratimitutkimus_2012. Luettu: 19.2.2014

Kulttuuriuutiset.net 2010. Nettipiratismin tappiot Suomessa 355 miljoonaa euroa vuodessa. Luettavissa:
http://www.kulttuuriuutiset.net/gallupit/piratismin_tuomat_menetykset_2010. Luettu: 20.2.2014

OKM, Opetus- ja kulttuuriministeriö 2014. Kansainvälinen tekijänoikeus ja sopimukset. Luettavissa:
http://www.minedu.fi/OPM/Tekijaenoikeus/kansainvaelinen_tekijaenoikeus_ja_sopimukset/?lang=fi. Luettu: 18.3.2014

Piraattiliitto 2014. Piratismi pähkinänkuoressa. Luettavissa:
<http://piraattiliitto.org/node/5>. Luettu: 16.3.2014

Piraattipuolue 2014a. Historia ja tilastoja. Luettavissa:
<http://piraattipuolue.fi/toiminta/puolue/historia-ja-tilastoja>. Luettu: 8.3.2014

Piraattipuolue 2014b. Puolueohjelma. Luettavissa:
<http://piraattipuolue.fi/agenda/puolueohjelma>. Luettu: 8.3.2014

Pirate Bay 2014. Tieto Pirate Baysta. Luettavissa: <http://thepiratebay.sx/about>. Luettu: 27.11.2013

Savola, P. 2012. Internet-operaattoreihin kohdistetut tekijänoikeudelliset estomääräykset erityisesti vertaisverkkopalvelun osalta. Lisensiaattitutkimus. Aalto-yliopisto. Espoo. Luettavissa: <http://lib.tkk.fi/Lic/2013/urn100734.pdf>. Luettu: 13.3.2014

Spotify 2014. Features. Luettavissa: <https://www.spotify.com/fi/>. Luettu: 28.4.2014

Symantec 2013. VPN-opas. Luettavissa: <http://www.symantec.com/region/fi/resources/vpn.html>. Luettu: 5.11.2013

Tekijänoikeuslaki 8.7.1961/404.

Tietokone 2006. Finreactor oikeudenkäynnit alkoivat. Luettavissa: http://www.tietokone.fi/artikkeli/arkisto/2006/finreactor_oikeudenkaynnit_alkoivat. Luettu: 19.2.2014

TTVK Ry 2014. TTVK:n toiminta pähkinänkuoressa. Luettavissa: <http://antipiracy.fi/ttvk/> Luettu: 19.2.2014

Tor Project 2013. About Tor. Luettavissa: <https://www.torproject.org/about/overview.html.en>. Luettu: 20.10.2013

Viestintävirasto 2013. Internet toimii IP-osoitteilla. Luettavissa: <https://www.viestintavirasto.fi/internetpuhelin/internet/ip-osoitteet.html>. Luettu: 18.3.2014

Washingtonpost 2011. House introduces Internet piracy bill. Luettavissa: http://www.washingtonpost.com/blogs/post-tech/post/house-introduces-internet-piracy-bill/2011/10/26/gIQA0f5xJM_blog.html. Luettu: 5.2.2014